

ÚVOD

Zájem o problematiku lidských zdrojů v posledním období roste, a to zejména v souvislosti s hospodářským útlumem, který se negativně odrazil v situaci na trhu práce.

Zkoumání ekonomické aktivity obyvatel i oblasti lidských zdrojů se Český statistický úřad věnuje dlouhodobě, přičemž pro posouzení stavu a vývoje této problematiky využívá bohaté datové zdroje z oblasti demografie a od roku 1993 též z Výběrového šetření pracovních sil¹. Každoročně ČSÚ vydává **Ročenku statistiky trhu práce** (kód e-3311-10). Tato ročenka obsahuje nejen časové řady vybraných ukazatelů, ale zahrnuje též analytickou část, členěnou do 5 kapitol (ekonomická aktivita, zaměstnanost, nezaměstnanost a volná pracovní místa, mzdy, domácnosti na trhu práce).

Ani na regionální úrovni nelze předkládanou publikaci považovat za první analýzu věnující se lidským zdrojům. V řadě krajů byla koncem roku 2006 vydána publikace **Vývoj lidských zdrojů v kraji v letech 2000 až 2005**. Jednalo se o popisnou analýzu s využitím časové řady vybraných ukazatelů. Součástí publikace bylo mezikrajské srovnání, které pro hodnocení ve třech základních směrech (vzdělání, zaměstnanost, nezaměstnanost) využívalo multikriteriální hodnocení za pomoci syntetických ukazatelů. Výsledné pořadí krajů vzešlo z porovnání 12 nekorelujících indikátorů, kterým byly týmem expertů přiřazeny dílčí váhy.

V Královéhradeckém kraji se kromě samostatné publikace zaměřené na lidské zdroje touto problematikou zabývala i řada širěji pojatých analýz:

- **Demografický, sociální a ekonomický vývoj kraje 2000 – 2004** (2005)
- **Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Královéhradeckého kraje v letech 2000 až 2005** (2006)
- **Vybrané oblasti udržitelného rozvoje Královéhradeckého kraje** (2007)

Publikace **Vývoj lidských zdrojů v Královéhradeckém kraji v letech 2000 až 2009 (vybrané kapitoly)** je vydávána ve všech 14 krajích podle jednotné osnovy. V porovnání s předchozími publikacemi věnovanými problematice lidských zdrojů se předkládaná analýza liší přístupem; od podrobné analýzy s rozsáhlými textovými tabulkami a jejich popisem jsme přešli k jasně strukturovanému, stručnému a přehlednému textu doplněnému názornými grafy a kartogramy. Tabulky jsou soustředěny do bohaté datové přílohy. Tato příloha obsahuje dva typy tabulek:

- **mezikrajské srovnání** obsahuje vybraná aktuální data (v zájmu srovnatelnosti jsou strukturální ukazatele uváděny v relativním vyjádření)
- **časová řada 2000 – 2009** (data v absolutním vyjádření) je pro všechny kraje shodná, nedostupné či nesrovnatelné údaje jsou nahrazeny tečkou.

Textová část byla rozčleněna do tří základních okruhů:

- **Velikost pracovní síly**
- **Kvalita pracovní síly**
- **Využití pracovní síly**

přičemž rozsah věnovaný konkrétní problematice se v jednotlivých krajích liší s ohledem na krajská specifika.

Kromě již výše uvedených demografických dat a údajů VŠPS je v analýze využita i řada dalších datových zdrojů, ať již přímo z ČSÚ (cizinci, pracovníci a mzdy, makroekonomické ukazatele), nebo z veřejně přístupných externích zdrojů (Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí, úřady práce, Ústav pro informace ve vzdělávání, Národní ústav odborného vzdělávání).

¹ VŠPS poskytuje ve čtvrtletní periodicitě v regionálním členění informace o počtu a struktuře ekonomicky aktivního obyvatelstva, a to samostatně za zaměstnané a nezaměstnané (podle pohlaví, věku, vzdělání, příslušnosti k odvětví apod.). Šetření se řídí definicemi a doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO). Jsou též plně respektovány definice a obsahová náplň celoevropského šetření LFS (Labour Force Survey) podle požadavku Eurostatu a data jsou tudíž mezinárodně srovnatelná.

V publikaci byly využity standardní výstupy VŠPS, avšak kromě toho byly pro potřeby této analýzy vypočteny některé doplňující údaje (např. o obyvatelstvu ve věku 20 – 64 let).